

Afgørelser – Reg. nr.: 02648.00

Fredningen vedrører: Langebjerg

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

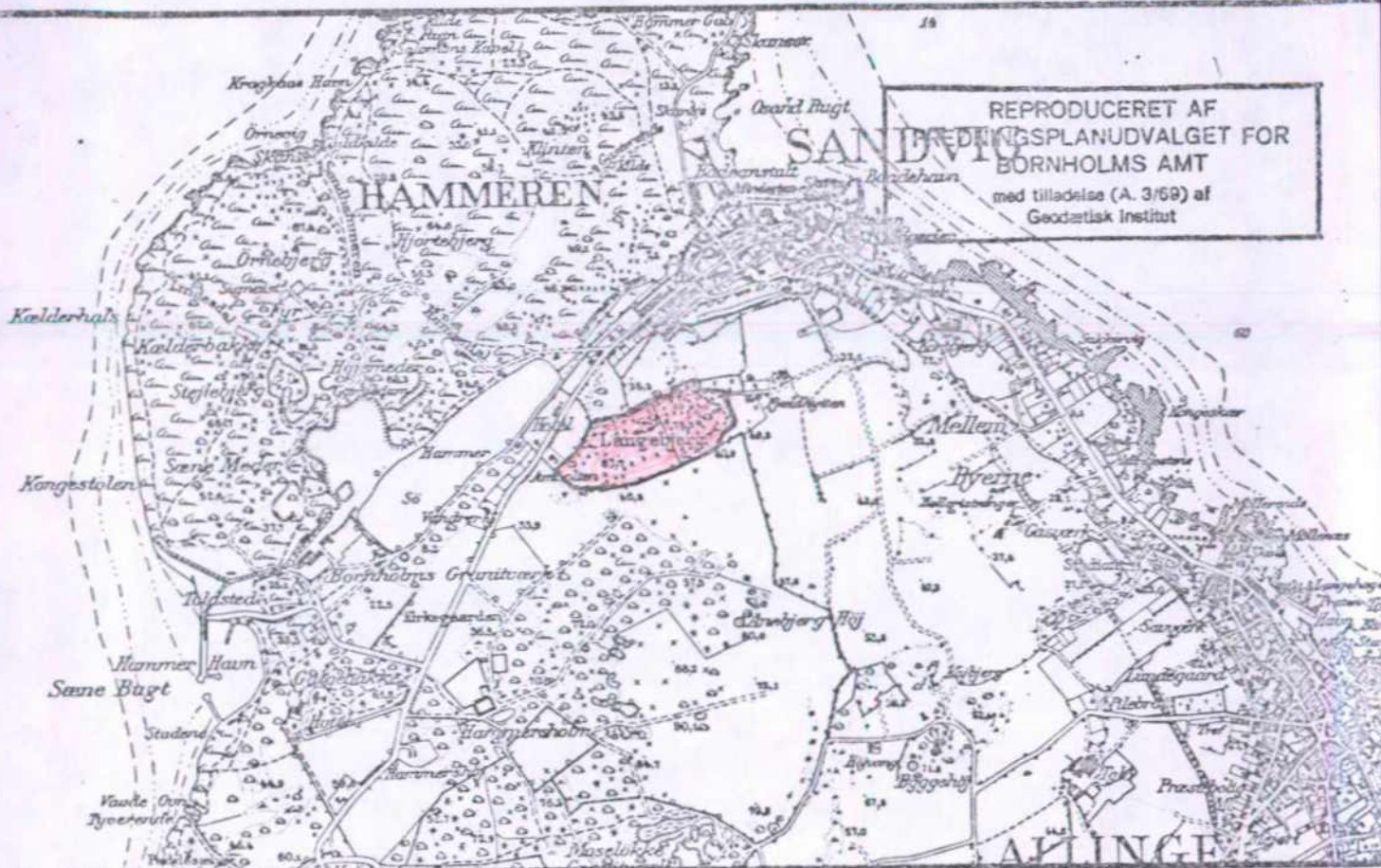
Overfredningsnævnet	16-11-1962, 08-02-1963, 11-12-1973
----------------------------	---

Fredningsnævnet	03-02-1961, 11-12-1973
------------------------	-------------------------------

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

KORTBLAD NR. 5033

1:20000

MATR.NR.: 369^c, 369^d og 369^e SOGN: Allinge-Sandvig markjorder

AREAL: 8,1 ha.

EJER: Private.

FREDET: Overfredningsnævnets kendelse af 16.11.1962.
Tillægskendelse af 11.12.1973 vedrørende beboelsesvogn.

FORMÅL: Fredning af klippepartiet "Langebjerg".

INDHOLD: Forbud mod opførelse af bygninger, skure, transformer-tårne, master m.v., mod beplantning og stenbrydning, mod teltslagning og indretning af lejrplads.
Træfældning samt græsning af kreaturer tilladt.
Offentligheden har adgang til at færdes og opholde sig på arealet.

PÅTALERET: Fredningsnævnet for Bornholms amt.

REG. NR.: K 22 - 11

16/11-1962

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1962, den 16. november, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1452/61 vedrørende fredning af matr. nr. 369 c, 369 d og 369 e, af Allinge-Sandvig købstads markjorder, der tilsammen udgør klippepartiet "Langebjerg".

I den af fredningsnævnet for Bornholms amtsrådsreds den 3. februar 1961 afsagte kendelse hedder det:

"I 1937 henledte Danmarks Naturfredningsforenings Bornholms-komité naturfredningsnævnets opmærksomhed på det ønskelige i at få fredet klippepartiet "Langebjerg" ved Sandvig. Naturfredningsnævnet tog sagen til behandling; men da det viste sig, at det ene af de matr. nr.e, sagen angik - matr.nr. 369 e, Allinge-Sandvig markjorder, - efter tingbogen havde flere ejere, hvoraf flere var afgået ved døden, og nogle var bosat i Amerika, viste vidtgående undersøgelser sig nødvendige, og sagen var ikke gennemført, da statsministeriets skrivelse af 13. april 1940 medførte, at sagen måtte stilles i bero.

Det var oprindelig nævnets hensigt, at nogle tilgrænsende ejendomme muligt skulle indgå i fredningen; men på et møde den 12. marts 1954 vedtog nævnet at undtage de nord for liggende arealer under fredningen under hensyn til disses store udstrækning.

Efter som tiden var gået, var ejerforholdene til matr. nr. 369 e blevet mere komplicerede, og nævnet har nu vedtaget

at fremme sagen uanset, at det ikke har været muligt at udfinde de faktiske ejere af ejendommen.

Fredningen angår foruden nævnte matr.nr. 369 e Allinge-Sandvig markjord tillige matr.nr. 369 c og d smst. Sidstnævnte ejendom ejes efter tingbogen af avlsbruger Arne Kofoed, Sandvig, medens matr.nr. 369 e efter tingbogen ejes af:

1. Hans Johan Grønbech med 1/15,
2. Johan Peter Grønbech med 1/60,
3. Cathrine Christine Grønbech med 1/60,
4. Marie Elisabeth Grønbech med 1/60,
5. Valdemar Arthur Grønbech med 1/60,
6. Anthon Grønbech med 1/30,
7. Andrea Marie Klo med 1/30,
8. Sanna Elisabeth Grunnet med 1/30,
9. Emilie Johanne Riis med 1/30,
10. Eleonora Grønbech med 1/30,
11. Peter Frits Grønbech med 1/30,
12. Emil Julius Andersen med 1/5,
13. Agnes Kristine Lund med 1/60,
14. Karl Aage Holm med 1/60,
15. Edith Margrethe Holm med 1/60,
16. Edith Holm med 1/60,
17. Ellen Sofie Hansen med 1/5,
18. Johanne Helene Lindhardts dødsbo med 1/5.

Om disse ejere er oplyst, at Hans Johan Grønbech er afgået ved døden i 1908 og har efterladt sig 7 børn som arvinger, af disse angives 3 at bo i U.S.A., og man har kun kunnet finde frem til en af disse. Af de øvrige 4 er en ubekendt. Med hensyn til de øvrige ejere er det ligeledes tilfældet, at en del er ubekendte.

Panthaverne i matr.nr. 369 c og 369 d Østifternes Kreditforening og Bornholms Spare- og Lånekasse er indvarslet, men har ikke givet møde.

Under disse omstændigheder er indkaldelse til fredningsmødet dels sket i Statstidende og lokale blade og dels

ved breve med afleveringsattest til de ejere, man^{havde}/adresser på.

De arealer, der påtænkes fredet, består af en klippekold beliggende vest for Hammersø og syd for Sandvig by, hvis bebyggelse dog strækker sig ud til "Langebjerget" langs amtsvejen. Fra toppen af "Langebjerget" er der en vidtstrakt udsigt mod vest og nord over hele Hammerknuden, mod syd til Hammershus ruiner og mod nord og øst over Sandvig og Allinge og Østersøen. De samlede arealer er godt 8 ha stort.

Da naturfredningsnævnet finder, at bevarelsen af en udsigt af så stor skønhed er af væsentlig betydning for almenheden, også som turistattraktion, vil fredningssagen være at fremme og de nævnte arealer at frede således.

Der må ikke opføres bygninger eller skure af nogen art, transformatorårne eller mæster eller andre skæmmende indretninger. Der må ikke brydes sten eller foretages beplantning, og arealet skal i det hele henligge i sin nuværende tilstand. Ejere skal dog være berettigede til at foretage træfældning efter eget skøn, ligesom græsning af kreaturer tillades. Offentligheden skal have adgang til at færdes og opholde sig på arealet, men teltslagning og indretning af lejrplads er forbudt.

En af hotelejer Koch, Hotel Hammersø, anbragt fjernsynsantenne skal fjernes fra sit nuværende sted, men må anbringes et andet sted på matr.nr. 369 e, efter anvisning fra nævnet.

Der er af ejeren af matr.nr. 369 c og d, Arne Kofoed, nedlagt påstand om erstatning for fredningen. Det samme har de mødte anpartshavere i matr.nr. 369 e gjort.

Nævnet finder, at erstatningen til Arne Kofoed under hensyn til arealets beskaffenhed og den ringe mulighed for at udnytte arealet, der er til stede, bør ansættes til 600 kr., og at erstatningen til ejerne af matr.nr. 369 e ligeledes bør sættes til 600 kr.

Erstatningerne udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Allinge-Sandvig kommune."

Konklusionen er sålydende:

"Matr.nr. 369 c, 369 d og 369 e Allinge-Sandvig mark-

jorder bør fredes som ovenfor bestemt og med de foran anførte erstatninger."

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af landsretssagfører C. A. Arnoldus for ejeren af matr. nr. 369 c og d, avlsbruger A. Kofoed, og for en række af anpartshavere i matr. nr. 369 e.

Overfredningsnævnet har den 20. oktober 1961 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de fremmødte lodsejere og disses repræsentant, landsretssagfører C. A. Arnoldus, samt med repræsentanter for kommunen og andre i sagen interesserede.

Landsretssagfører C. A. Arnoldus nedlagde herunder påstand om forhøjelse af fredningserstatningerne til 5.000 kr. for så vidt angår matr. nr. 369 e og 15.000 kr. for så vidt angår matr. nr. 369 c og 369 d under forudsætning af, at fredningsnævnets kendelse stadfæstes.

Under sagen er det oplyst, at alle til de fredede arealer førende veje er private. Overfredningsnævnet kan tiltræde den af fredningsnævnet foretagne fredning, men lægger stor vægt på, at der er offentlig adgang til arealerne ad i det mindste een vej. Kommunen har i den anledning lovet at yde bistand til fremskaffelse af en sådan adgangsret til vejen forbi kommunens vandværk på østsiden af "Langebjer", hvoraf i forvejen en del er offentlig.

Da grundejernes adgang til at udnytte det offentligt tilgængelige areal til græsning af kreaturer vil føre til op-sætning af hegn, har overfredningsnævnet bestemt, at der ved fredningsnævnets foranstaltning kan etableres bekvem adgang, eventuelt ved stente, til det indhegnede i tilslutning til de trådte stier.

Der gives endvidere fredningsnævnet ret til uden udgift for ejerne at lade fjerne selvsåede træer, der hindrer

udsigten fra det fredede.

På grund af de foreliggende vanskeligheder med hensyn til klarlæggelse af ejerforholdene vedrørende matr.nr. 369 e har det ikke været muligt at fastsætte erstatningerne ved mindelig overenskomst, og man har derfor i henhold til naturfredningslovens § 20 anmodet taksationskommissionen om at fastsætte fredningserstatningerne. Ved sagens fremsendelse til taksationskommissionen har man henledt opmærksomheden på, at hele matr.nr. 369 e og dele af matr.nr. 369 c og 369 d ligger indenfor 300 m fra skov, jfr. naturfredningslovens § 25, stk.2. Man har dog samtidig udtalt, at en eventuel bebyggelse af den mod skoven vendende del af arealerne formentlig ville kunne opnå fredningsnævnets godkendelse.

Ved en den 15. december 1961 afholdt forretning har taksationskommissionen fastsat følgende erstatninger:

Matr.nr. 369 <u>c</u> og 369 <u>d</u>	6.000 kr.
og matr.nr. 369 <u>e</u>	2.000 " .

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer. Et kort nr. B0. 102, visende grænserne for det fredede areal er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Bornholms amtsrådsreds den 3. februar 1961 afsagte kendelse vedrørende fredning af matr.nr. 369 c, 369 d og 369 e af Allinge-Sandvig købstads markjorder ("Langebjerg") stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales til ejeren af matr.nr. 369 c og 369 d, avlsbruger Arne Kofoed, 6.000 kr. og til ejerne af matr.nr. 369 e 2.000 kr., alt med renter 5% p.a. fra den 3. februar 1961 at regne, indtil betaling sker.

Erstatningen for matr.nr. 369 e vil være at fordele til de i tingbogen nævnte anparthavere eller disses arvinger

samt andre, der har dokumenteret eller sandsynliggjort at have ejendomsret til anparter af nævnte parcel. jfr. vedhæftede liste. Erstatningsbeløb til de i listen nævnte anparthavere, hvis opholdssted er ukendt, eller til anparthavere, der er døde uden, at man har kendskab til eventuelle arvinger eller andre berettigede, vil være at deponere i henhold til deponeringslovens bestemmelser.

Hedvig Petrea Gliemann, der, som arving efter Hans Johan Grønbech, er anparthaver med 1/105, har ved skrivelse af 25. januar 1961 givet afkald på erstatning for fredningen.

Erstatningsudgiften udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Allinge-Sandvig kommune.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Jacob C. Jersin
Jacob C. Jersin

	Andel	Bemærkninger
1) Fru Methea Grønbech, 35, Kenzel Ave, Nutley, New Jersey, U.S.A.	1/105	Har givet fuldmagt til Dolly E. Erhardt, 34, Kenzel Ave, New Jersey, U.S.A.
2) Fru Erna Grønbech, Maltevang 17, Hillerød	1/105	
3) Karl Herman Grønbech, 187, Hayward Place, Wallington, New Jersey, U.S.A.	1/105	
4) Harry Grønbech, Mårsø st.	1/105	
5) Ingeborg Grønbech, 187, Hayward Place, Wallington, New Jersey, U.S.A.	1/105	
6) J. Abildgaard, Sandvig	1/30	
7) Pensionatsejer Emil Julius Andersen, Sandvig	1/5	
8) Fru Agnes Kristine Lund, Løsebæksgade 4, Allinge	1/60	
9) Maskintilsynsmand Karl Aage Holm, Allinge	1/60	
10) Fru Edith Margrethe Holm, Kirkestræde 1, Allinge	1/30	
11) Fru Ellen Sofie Hansen, Turøvej 2, ¹ , Kbhvn. F.	1/5	
12) Revisor Torben Lindhardt, Nørregårdsvej 96, Vanløse	1/5	
13) Dansk Blindesamfund, Randersgade 68, København Ø	1/60	Er succederet i rettigheder og for- pligtelser efter "Danmarks Blinde".

14) Fr. Hedwig Petrea Gliemann

1/105

Har givet afkald på erstatning.

For følgende, der formentlig ikke kan opspores, må erstatningerne deponeres:

1) Margrethe Juliane Pedersen

1/105

2) Cathrine Christine Grønbech

1/60

3) Marie Elisabeth Grønbech

1/60

4) Valdemar Arthur Grønbech

1/60

5) Andrea Marie Klo

1/30

6) Sanne Elisabeth Grønnet

1/30

7) Emilie Johanne Riis

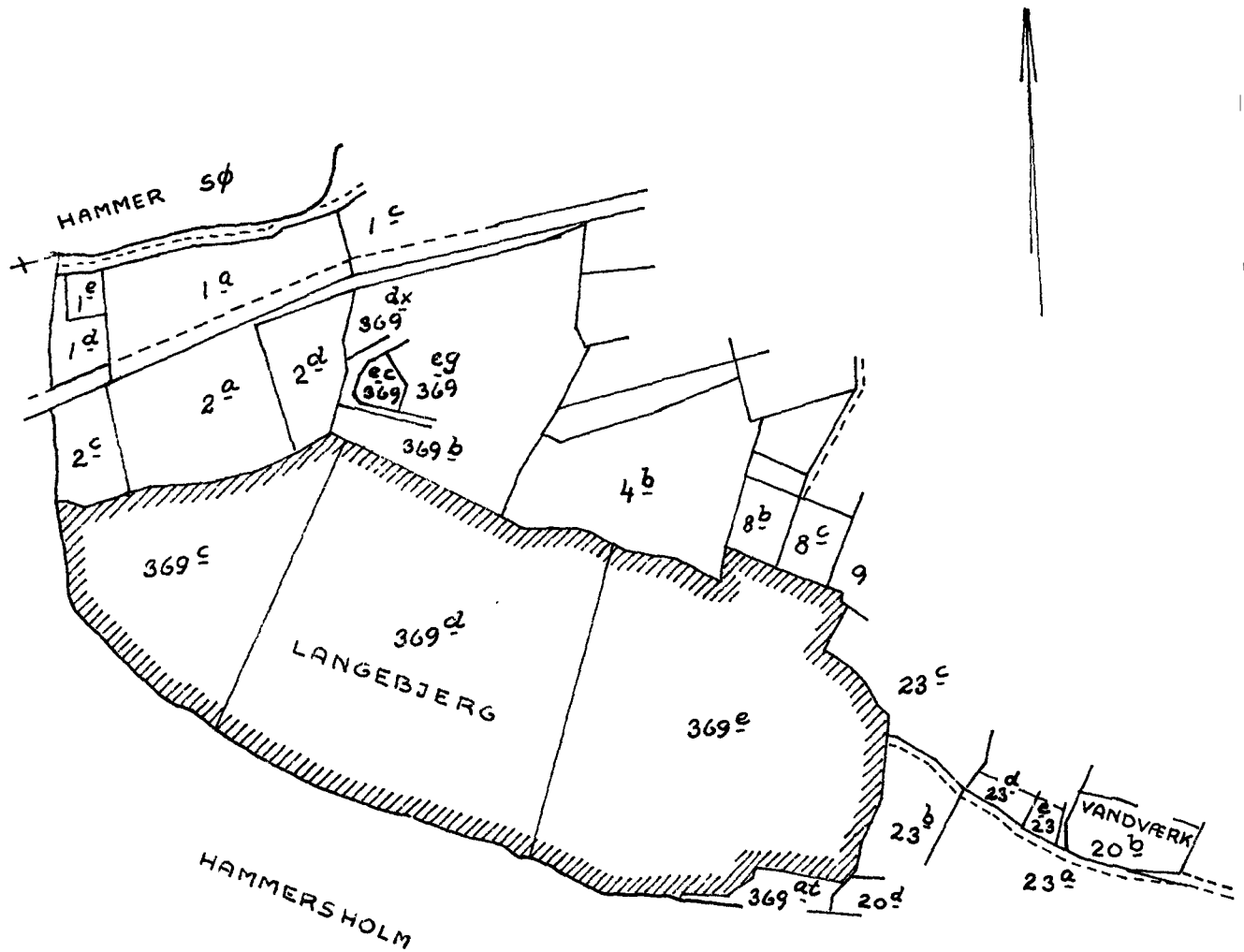
1/30

8) Eleonora Grønbech

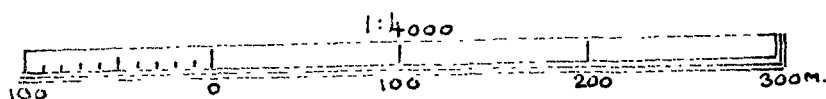
1/30

9) Endvidere må erstatningerne til rektor Fritz Grønbechs arvinger deponeres,
idet arveforholdene ikke er klarlagt.

1/30.

////// GRÆNSE FOR FREDET AREAL.

Naturfredningskonsulentens kort af
København d. 9-11-62
By: ALLINGE-SANDVIG
Sogn: KØBSTADS MARKJORDER
Plan nr. B0-102

FREDNINGSNÆVNET>

CITERET FULDT UD I OFN K AF 16/11 1962

U D S K R I F T

af

forhandlingsprotokol for fredningsnævnet for Bornholms amtsrådskreds.

År 1961 den 3. februar blev nævnet sat på "Langebjerg" ved Sandvigæfformanden, dommer S. Hassing og gårdejer H. F. Nielsen samt fhv. folketingsmand Johs. E. Larsen, hvor da foretoges:

Sag om fredning af klippepartiet Langebjerg
i Sandvig, matr. nr. 369c, 369d og 369e
Allinge-Sandvig markjorder,

der afsagdes sålydende

k e n d e l s e.

I 1937 henledte Danmarks Naturfredningsforenings Bornholmskomite naturfredningsnævnets opmærksomhed på det ønskelige i at få fredet klippepartiet "Langebjerg" ved Sandvig. Naturfredningsnævnet tog sagen til behandling, men da det viste sig, at det ene af de matr. nr. sagen angik - matr. nr. 369e Allinge Sandvig markjorder - efter tingbogen havde flere ejere, hvoraf flere var afgået ved døden og nogle var bosat i Amerika, viste vidtgående undersøgelser sig nødvendige og sagen var ikke gennemført, da statsministeriets skrivelse af 13. april 1940 medførte, at sagen måtte stilles i bero.

Det var oprindelig nævnets hensigt, at nogle tilgrænsende ejendomme mulig skulle indgå i fredningen, men på et møde den 12. marts 1954 vedtog nævnet at undtage de nord og vest for liggende arealer under fredningen under hensyn til disses store udstrækning.

Efter som tiden var gået, var ejerforholdene til matr. nr. 369e blevet mere komplicerede, og nævnet har nu vedtaget at fremme sagen uanset, at det ikke har været muligt at udfinde de faktiske ejere af ejendommen.

Fredningen angår foruden nævnte matr. nr. 369e Allinge Sandvig markjord tillige matr. nr. 369c og d smst. Sidstnævnte ejendom ejes efter tingbogen af avlsbruger Arne Kofoed, Sandvig, medens matr. nr. 369e efter tingbogen ejes af:

OVERFREDNINGSNÆVNET>

8/2-1963

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1963, den 8. februar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af skriftlig og mundtlig votering følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 16. november 1962 i sagen nr. 1452/61 vedrørende fredning af matr.nr. 369c, 369d og 369e af Allinge-Sandvig købstads markjorder, der tilsammen udgør klippepartiet "Langebjerg".

I anledning af, at et af Allinge-Sandvig kommune udarbejdet projekt til en omfartsvej nord for "Langebjerg" har vist sig meget vanskeligt at gennemføre i sin oprindelige udformning har kommunen i skrivelser af 3. oktober og 14. december 1962 indgivet andragende til fredningsnævnet for Bornholms amtsrådskreds om godkendelse af et nyt projekt til omfartsvejen. Efter dette projekt vil vejen på at stykke komme til at løbe langs stengærdet, der omgiver de fredede arealer, og ved det nordlige skel af matr.nr. 369c og 369d afskære et mindre hjørne af det fredede på ialt ca 215 m². Det oplyses i andragendet, at vejen, der vil komme til at ligge meget højt på strækningen langs "Langebjerg", vil få et langt smukkere forløb end efter det oprindelige projekt. Det fremgår desuden, at kommunen som led i projektet har erhvervet nogle arealer ved "Langebjerg" nord og syd for den påtænkte vej, der agtes anvendt, dels til parkerings- og

rasteplads for besøgende på "Langebjerger", dels beplantet og udlagt som offentligt tilgængeligt areal. Stengærdet vil ved kommunens foranstaltning blive genopsat i det nye skel.

Fredningsnævnet, der har videresendt andragendet til overfredningsnævnet, har intet at indvende imod projektet og anfører, at det frembyder betydelig lettere adgang for offentligheden til de fredede arealer.

Da overfredningsnævnet må være enig med andrageren og fredningsnævnet i, at spørgsmålet om offentlighedens adgang til det fredede ved den foreslåede omprojektering synes løst på en tilfredsstillende måde, og da det hjørne, der udgår af fredningen som følge af vejanlægget, er af ubetydelig størrelse, vil projektet, således som dette er vist på de andragendet ledsagende kort, plan 1 af 14. maj 1958 og plan 10 af 8. november 1962 med placering af vejen og stengærdet, være at godkende.

Det i overfredningsnævnets kendelse af 16. november 1962 indeholdte afsnit om kommunens medvirken til fremskaffelse af adgangsret for offentligheden til de fredede arealer ad vejen forbi kommunens vandværk på østsiden af "Langebjerger" bortfalder herefter.

T h i b e s t e m m e s:

Den af overfredningsnævnet den 16. november 1962 afsagte kendelse vedrørende fredning af matr.nr. 369c, 369d og 369e af Allinge-Sandvig købstads markjorder ("Langebjerger") ændres som foran anført.

Udskriftens rigtighed bekræftes

J. Jersin.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

11/12-1973

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1973, den 11. december, afsagde Overfredningsnævnet følgende

T i l l æ g s k e n d e l s e
til Overfredningsnævnets kendelse af 16.11.1962 i sagen
1452/61 vedrørende fredning af klippepartiet "Langebjerger".

I den af fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds
den 11.12.1972 afsagte kendelse hedder det:

"Den 3. februar 1961 afsagde fredningsnævnet kendelse om
fredning af ejendommen matr. nr. 369 c og 369 e Allinge-Sandvig mark-
jorder, der tilsammen udgør klippepartiet Langebjerg. Kendelsen
stadfæstedes med nærmere angivne ændringer af Overfredningsnævnet
den 16. november 1962.

Ved fredningskendelserne fastsattes følgende fredningsbe-
stemmelser: "Der må ikke opføres bygninger eller skure af nogen art,
transformatortårne eller master eller andre skæmmende indretninger. Der
må ikke brydes sten eller foretages beplantning, og arealet skal i det
hele henligge i sin nuværende tilstand. Ejerne skal dog være berettigede
til at foretage træfældning efter eget skøn, ligesom græsning af krea-
turer tillades. Offentligheden skal have adgang til at færdes og op-
holde sig på arealet, men teltslagning og indretning af lejrplads er
forbudt.

En af hotelejer Koch, Hotel Hammersz, anbragt fjernsynsantenne
skal fjernes fra sit nuværende sted, men må anbringes et andet sted på
matr. nr. 369 e, efter anvisning fra nævnet."

Endvidere bestemmes det, at der ved fredningsnævnets foranstaltning kan etableres bekvem adgang, eventuelt ved stente, til det indhegnede i tilslutning til de trådte stier. Samtidig blev der givet fredningsnævnet ret til uden ugift for ejerne at lade fjerne selvsåede træer, der hindrer udsigten fra det fredede.

I henhold til sidstnævnte bestemmelse meddelte fredningsnævnet ved skrivelse af 13. september 1971 fredningsplanudvalget tilladelse til på det fredede område at lade fjerne selvsåede træer, der hindrer udsigten fra det fredede, samt til overhovedet med respekt for ejernes rettigheder ifølge fredningsordningen at føre det fredede areal tilbage til tilstanden den 15. november 1962, herunder at retablere lyngflader og fjerne affald.

Under det i henhold hertil foretagne rydnings- og retableeringsarbejde, blev fredningsplanudvalget opmærksom på, at en beboelsesvogn var placeret på den fredede ejendom matr. nr. 369 c, Allinge-Sandvig markjorder. Fredningsplanudvalget har herefter ved skrivelse af 29. maj 1972 rejst nærværende fredningssag med påstand om fjernelse af vognen, idet de tidligere fastsatte fredningsbestemmelser for ejendommen intet indeholder om den pågældende beboelsesvogn.

Det er for nævnet oplyst, at den omhandlede beboelsesvogn blev opstillet på ejendommen for ca. 50 år siden af civilingeniør Vilhelm Kofoed med tilladelse fra den daværende ejer af ejendommen, Peter Kofoed, der var Vilhelm Kofoeds broder. Efter Peter Kofoeds død overtog hans søn, Arne Kofoed, ejendommen, og vognen blev med ejerens indforståelse stående på ejendommen. Ejendomsretten til vognen er af Vilhelm Kofoed overdraget til dennes søn civilingeniør H. Saxtorp Kofoed ved skrivelse af 23. februar 1972, der er fremlagt i fotokopi under sagen. Det er yderligere oplyst, at der på

grund af det nære familieforhold mellem parterne aldrig har været betalt leje.

Under nævnets besigtigelse af ejendommen den 20. oktober 1972 konstateredes, at vognen er placeret umiddelbart inden for stengærdet på den del af ejendommen, der grænser op til Langebjerævejen. Vognen, der er opstillet på 4 hjul, fremtræder som et arbejdsskur, er 4-5 meter lang og et par meter bred. Den er ikke forsynet med vandtilførsel og har ikke afløb. Fra Langebjerg er vognen umiddelbart iøjnefaldende, hvorimod den ikke er synlig fra selve Langebjergs top.

Fredningsplanudvalget, hvis påstand er tiltrådt af amtsrådet og Danmarks Naturfredningsforening, har til støtte for fredningspåstanden anført, at vognens fjernelse er et naturligt led i varetagelsen af de hensyn, der ligger bag den tidligere gennemførte fredning af ejendommen, idet vognen i meget betydelig grad - særligt efter den med fredningsnævnets tilladelse gennemførte trærydning på området - skæmmer det fredede areal og udsigten herfra over mod Hammerknuden.

Civilingeniør H. Saxtorph Kofoed har som ejer af vognen og med tiltræden af avlsbruger Arne Kofoed som ejer af ejendommen matr. nr. 369 p Allinge-Sandvig markjorder protesteret mod den nedlagte fredningspåstand og har herved anført, at vognens meget iøjnefaldende placering i terrænet skyldes den ved fredningsplanudvalgets foranstaltning foretagne rydning på arealet, hvilken rydning har været ulovlig og uafhængigt af vognens fjernelse må medføre erstatningspligt for fredningsplanudvalget, da den har været videregående end hjemlet ved de for ejendommen fastsatte fredningsbestemmelser og ikke er sket med tilladelse fra ejendommens ejer.

For det tilfælde, at fredningspåstanden skulle blive taget til følge, har civilingeniør H. Saxtorph Kofoed påstået sig tilkendt 10.000,- kr. i erstatning for vognen, samt i erstatning for indskrænkning af arealets anvendelse 100.000,- kr. til fordeling mellem ham som bruger og avlsruger Arne Kofoed som ejer af arealet.

Indledningsvis bemærkes, at fredningsnævnet ikke ser sig i stand til at tage stilling til den under besigtigelsesmødet ved fremlagt skrivelse af 19. oktober 1972 fremførte påstand om, at den ved fredningsplanudvalgets foranstaltning gennemførte trærydning på ejendommen er ulovlig og til de i forbindelse hermed fremsatte krav, idet spørgsmålet om lovligheden af den på ejendommen foretagne trærydning, der af fredningsplanudvalget angives at være sket med samtykke fra ejendommens ejer, henhører under domstolenes afgørelse.

Yderligere bemærkes, at bedømmelsen af den i nærværende sag nedlagte fredningspåstand, uanset lovligheden af den stedfundne trærydning på ejendommen, findes at måtte ske på grundlag af forholdene, således som de fremtræder i dag.

Da fredningsnævnet herefter kan tiltræde, at den omhandlede beboelsesvogn med sin meget iøjnefaldende placering i betydelig grad skæmmes den fredede ejendom, og i nogen grad også udsigten fra ejendommen, der iøvrigt fremtræder som et område af stor landskabelig skønhed, vil den nedlagte fredningspåstand være at tage til følge jfr. herved naturfredningslovens § 20 i.f.

Som følge heraf vil den civilingeniør H. Saxtorph Kofoed tilhørende beboelsesvogn være at fjerne på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge-Sandvig markjorder inden 3 måneder fra denne kendelses dato. Bortfjernelsen sker ved ejeren, civilingeniør H. Saxtorph Kofoeds foranstaltning.

Enighed mellem parterne om erstatningens størrelse har ikke

kunnet opnås.

Fredningsnævnet har herefter tillagt civilingeniør H. Saxtorph Kofoed følgende erstatning:

For tabet af den faktiske udsigt til over en årrække at kunne opretholde beboelsesvognens placering på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge-Sandvig markjorder 5.000,- kr.

ved hvilket beløbs skønsmæssige ansættelse der er taget hensyn til ubestemtheden af den periode i hvilken vognens placering på ejendommen ville kunne opretholdes, samt til at der ved de gældende fredningsbestemmelser er tillagt offentligheden fri adgang til ejendommen.

Til dækning af udgifterne ved flytning af vognen, der under besigtigelsesmødet af civilingeniør H. Saxtorph Kofoed oplystes at kunne borttransporteres uden nævneværdig skade. 1.000,- kr.

Ialt: 6.000,- kr.
=====

der udbetales, når vognen er bortfjernet, og udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og med $\frac{1}{4}$ af amtsfonden for Bornholms amt.

^{nævnet}
Frednings/ finder ikke, at der bør tillægges avlsbruger Arne Kofoed erstatning, idet den ved nærværende kendelse truffene bestemmelse ikke ses at påføre ham formuetab."

K o n k l u s i o n e n e r s å l y d e n d e:

Den civilingeniør H. Saxtorph Kofoed tilhørende beboelsesvogn, der er opstillet på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge-Sandvig markjorder bør fjernes ved ejerens foranstaltning inden 3 måneder fra denne kendelses afsigelse.

Der tillægges civilingeniør H. Saxtorph Kofoed kr. 6.000,- i erstatning. Erstatningsbeløbet forfalder til udbetaling den dato vognen oplyses at være bortfjernet og forrentes fra samme dato med 8% p.a. til betaling sker.

Erstatningsudgiften udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af amtsfonden for Bornholms amt.

Kendelsen er indbragt for Overfredningsnævnet af avlsbruger Arne Kofoed og civilingeniør H. Saxtorph Kofoed med påstand på vognens bibeholdelse eller erstatning, henholdsvis større erstatning.

Overfredningsnævnet har den 30.10.1973 afholdt besigtigelse med deltagelse af sagens parter og de interesserede myndigheder.

Overfredningsnævnet finder, henset til den lange tid, beboelsesvognen har stået på arealet, samt til at der ikke ved fredningen i 1961/62 tages skridt til vognens fjernelse, at vognen kan forblive på det sted, den er opstillet, så længe civilingeniør H. Saxtorph Kofoed eller hans ægtefælle er ejer og bruger af vognen. Der skal opretholdes beplantning om vognen, og såfremt den går til grunde, må en anden ikke opstilles. Der tilkommer herefter ikke civilingeniør Kofoed nogen erstatning.

Overfor avlsbruger Arne Kofoed udtalte Overfredningsnævnet, at der efter nævnets opfattelse ej heller tilkom ham nogen erstatning, når fredningsnævnets kendelse af 11.12.1972 ændres som anført, men man bad ham meddele Overfredningsnævnet sin stilling, således at sagen i givet fald kunne blive forelagt den i naturfredningsloven omhandlede taksationskommission. Avlsbruger Kofoed har herefter meddelt, at han accepterer Overfredningsnævnets afgørelse.

T h i b e s t e m m e s:

Der haves fra fredningsmyndighedernes side intet at erindre imod, at den på Langebjerg opstillede, civilingeniør H. Saxtorph

Kofoed tilhørende beboelsesvogn forbliver, hvor den nu er opstillet, sålænge civilingeniør Kofoed eller hans ægtefælle er ejer og bruger af vognen, når der opretholdes beplantning omkring denne. Såfremt vognen går til grunde, må en ny ikke opstilles.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

J. Garde
J. Garde

jg/sm.

FREDNINGSNÆVNET>

År 1972, den 11. december afsagde fredningsnævnet for Bornholms
nts fredningskreds i

Sag 264/1971

Fjernelse af den civilingeniør
H. Saxtorph Kofoed tilhørende
beboelsesvogn, opstillet på e-
jendommen matr. nr. 369 c Al-
linge-Sandvig markjorder,

lydende

K E N D E L S E

Den 3. februar 1961 afsagde fredningsnævnet kendelse om fredning
f ejendommene matr. nr. 369 c, 369 d og 369 e Allinge-Sandvig markjorder,
er lsammen udgør klippepartiet Langebjerg. Kendelsen stadfæstedes med
ermere angivne ændringer af overfredningsnævnet den 16. november 1962.

Ved fredningskendelserne fastsattes følgende fredningsbestemmel-
er: "Der må ikke opføres bygninger eller skure af nogen art, transforma-
rtårne eller master eller andre skæmmende indretninger. Der må ikke bry-
s sten eller foretages beplantning, og arealet skal i det hele henligge
sin nuværende tilstand. Ejerne skal dog være berettigede til at foretage
æfældning efter eget skøn, ligesom græsning af kreaturer tillades. Of-
entligheden skal have adgang til at færdes og opholde sig på arealet, men
lts agning og indretning af lejrplads er forbudt.

En af hotelejer Koch, Hotel Hammersø, anbragt fjernsynsantenne
al fjernes fra sit nuværende sted, men må anbringes et andet sted på matr.
369 e, efter anvisning fra nævnet."

Endvidere bestemtes det, at der ved fredningsnævnets foranstalt-
ng kan etableres bekvem adgang, eventuelt ved stente, til det indhegnede
tilslutning til de trådte stier. Samtidig blev der givet fredningsnævnet
t til uden udgift for ejerne at lade fjerne selvsåede træer, der hindrer
sigten fra det fredede.

I henhold til sidstnævnte bestemmelse meddelte fredningsnævnet ved
rivelse af 13. september 1971 fredningsplanudvalget tilladelse til på det

fredede område at lade fjerne selvsåede træer, der hindrer udsigten fra det fredede, samt til overhovedet med respekt for ejernes rettigheder ifølge fredningsordningen at føre det fredede areal tilbage til tilstanden den 15. november 1962, herunder at retablere lyngflader og fjerne affald.

Under det i henhold hertil foretagne rydnings- og retableringsarbejde, blev fredningsplanudvalget opmærksom på, at en beboelsesvogn var placeret på den fredede ejendom matr. nr. 369 c "Allinge-Sandvig mark-jorder. Fredningsplanudvalget har herefter ved skrivelse af 29. maj 1972 rejst nærværende fredningssag med påstand om fjernelse af vognen, idet de tidligere fastsatte fredningsbestemmelser for ejendommene intet indeholder om den pågældende beboelsesvogn.

Det er for nævnet oplyst, at den omhandlede beboelsesvogn blev opstillet på ejendommen for ca. 50 år siden af civilingeniør Vilhelm Kofoed med tilladelse fra den daværende ejer af ejendommen, Peter Kofoed, der var Vilhelm Kofocds broder. Efter Peter Kofoeds død overtog han s søn, Arne Kofoed, ejendommen, og vognen blev med ejerens indforståelse stående på ejendommen. Ejendomsretten til vognen er af Vilhelm Kofoed overdraget til dennes søn civilingeniør H. Saxtorph Kofoed ved skrivelse af 23. februar 1972, der er fremlagt i fotokopi under sagen. Det er yderligere oplyst, at der på grund af det nære familieforhold mellem parterne aldrig har været betalt leje.

Under nævnets besigtigelse af ejendommen den 20. oktober 1972 konstateredes, at vognen er placeret umiddelbart inden for stengærdet på den del af ejendommen, der grænser op til Langebjergvejen. Vognen, der er opstillet på 4 hjul, fremtræder som et arbejdsskur, er 4-5 meter lang og et par meter bred. Den er ikke forsynet med vandtilførsel og har ikke afløb. Fra Langebjergvejen og under opstigning herfra til Langebjerg er vognen umiddelbart iøjnefaldende, hvorimod den ikke er synlig fra selve Langebjergs top.

Fredningsplanudvalget, hvis påstand er tiltrådt af amtsrådet og

markens Naturfredningsforening, har til støtte for fredningspåstanden ført, at vognens fjernelse er et naturligt led i varetagelsen af dens, der ligger bag den tidligere gennemførte fredning af ejendommen, et vognen i meget betydelig grad - særligt efter den med fredningsnævns tilladelse gennemførte trærydning på området - skæmmer det fredede areal og udsigten herfra over mod Hammerknuden.

Civilingeniør H. Saxtorph Kofoed har som ejer af vognen og med tiltræden af avlsbruger Arne Kofoed som ejer af ejendommen matr. nr. 9 c Allinge-Sandvig markjorder protesteret mod den nedlagte fredningsstand og har herved anført, at vognens meget iøjnefaldende placering i området skyldes den ved fredningsplanudvalgets foranstaltning foretagne rydning på arealet, hvilken rydning har været ulovlig og uafhængigt af vognens fjernelse må medføre erstatningspligt for fredningsplanudvalget, den har været videregående end hjemlet ved de for ejendommen fastsatte fredningsbestemmelser og ikke er sket med tilladelse fra ejendommens ejer.

For det tilfælde, at fredningspåstanden skulle blive taget til følge, har civilingeniør H. Saxtorph Kofoed påstået sig tilkendt 10.000,- kr. i erstatning for vognen, samt i erstatning for indskrænkning af arealets anvendelse 100.000,- kr. til fordeling mellem ham som bruger og avlsbruger Arne Kofoed som ejer af arealet.

Indledningsvis bemærkes, at fredningsnævnet ikke ser sig i stand til at tage stilling til den under besigtigelsesmødet ved fremlagt skrivelser af 19. oktober 1972 fremførte påstand om, at den ved fredningsplanudvalgets foranstaltning gennemførte trærydning på ejendommen er ulovlig og til i forbindelse hermed fremsatte krav, idet spørgsmålet om lovligheden af trærydning på ejendommen foretagne trærydning, der af fredningsplanudvalget angives være sket med samtykke fra ejendommens ejer, henhører under domstolenes kompetence.

Yderligere bemærkes, at bedømmelsen af den i nærværende sag nedlagte fredningspåstand, uanset lovligheden af den stedfundne trærydning på ejendommen findes at måtte ske på grundlag af forholdene, således som de frem-

træder i dag.

Da fredningsnævnet herefter kan tiltræde, at den omhandlede beboelsesvogn med sin meget iøjnefaldende placering i betydelig grad skæmmes den fredede ejendom, og i nogen grad også udsigten fra ejendommen, der iøvrigt fremtræder som et område af stor landskabelig skønhed, vil den nedlagte fredningspåstand være at tage til følge jfr. herved naturfredningslovens § 20 i.f.

Som følge heraf vil den civilingeniør H. Saxtorph Kofoed tilhørende beboelsesvogn være at fjerne på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge-Sandvig markjorder inden 3 måneder fra denne kendelses dato. Bortfjernelsen sker ved ejeren, civilingeniør H. Saxtorph Kofoeds foranstaltning.

Enighed mellem parterne om erstatningens størrelse har ikke kunnet opnås.

Fredningsnævnet har herefter tilladt civilingeniør H. Saxtorph Kofoed følgende erstatning:

For tabet af den faktiske udsigt til over en årrække at kunne opretholde beboelsesvognens placering på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge-Sandvig markjorder kr. 5.000,- ved hvilket beløbs skønsmæssige ansættelse der er taget hensyn til ubestemtheden af den periode i hvilken vognens placering på ejendommen ville kunne opretholdes, samt til at der ved de gældende fredningsbestemmelser er tillagt offentligheden fri adgang til ejendommen.

Til dækning af udgifterne ved flytningen af vognen, der under besigtigelsesmødet af civilingeniør H. Saxtorph Kofoed oplystes at kunne borttransporteres uden nævneværdig skade

kr. 1.000,-

Ialt

kr. 6.000,-

=====

der udbetales, når vognen er bortfjernet, og udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og med $\frac{1}{4}$ af amtsfonden for Bornholms amt.

Fredningsnævnet finder ikke, at der bør tillægges avlsbruger
ne Kofoed erstatning, idet den ved nærværende kendelse truffene bestem-
else ikke ses at påføre ham formuetab.

T H I B E S T E M M E S :

Den civilingeniør H. Saxtorph Kofoed tilhørende beboelsesvogn,
er opstillet på ejendommen matr. nr. 369 c Allinge- Sandvig markjor-
der bør fjernes ved ejerens foranstaltning inden 3 måneder fra denne ken-
delses afsigelse.

Der tillægges civilingeniør H. Saxtorph Kofoed kr. 6.000,- i er-
statning. Erstatningsbeløbet forfalder til udbetaling den dato vognen oply-
ses at være bortfjernet og forrentes fra samme dato med 8 % p.a. til beta-
ling.

Erstatningsudgiften udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af amtsfon-
den for Bornholms amt.

Ole Petersen

Ole Mitens

Carl Aage Jensen

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Ole Mitens.

Fotokopiens rigtighed bekræftes.
Dommeren i Neksø, den 19 MAR. 1973

Ole Mitens

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02648.00

Dispensationer i perioden: 07-02-2005

Skov- og Naturstyrelsen
Fredningsregisteret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Hovedmodtager
Lars Erik Kofoed
Nygade 3
Sandvig
3770 Allinge

for Bornholms Regionskom-
mune
Damgade 4a
3700 Rønne
Tlf. 5695 0145
Fax. 5695 0245

MPS11098/Sagsbeh. HER
J.nr. 06.11.01.01.2005-1.4
Deres j.nr.

7. februar 2005

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til på ejendommen matr.nr. 369-c Allinge-Sandvig markjorder, beliggende Langebjergvej 1, at opsætte et læskur til brug for kvæghold. Projektet er nærmere beskrevet i det til nævnet fremsendte materiale.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af en den 16. november 1962 tinglyst fredningskendelse, der fastsætter blandt andet:

"Der må ikke opføres bygninger eller skure af nogen art, transformatorårne eller master eller andre skæmmende indretninger, der må ikke brydes sten eller foretages beplantning, og arealet skal henligge i sin nuværende tilstand. Ejerne skal dog være berettigede til at foretage træfældning efter eget skøn, ligesom græsning af kreaturer tillades. Offentligheden skal have adgang til at færdes og opholde sig på arealet, men teltslagning og indretning af lejrplads er forbudt."

I medfør af § 50, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til udførelse af projektet. Dispensationen er gældende indtil 1. april 2015. Læskuret skal bortfjernes, såfremt kvæghold på ejendommen ophører, dog senest ved dispensationsperiodens udløb.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af Dem, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4A, 3700 Rønne.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen

ikke udnyttes medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget Deres klage fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk/klagegebyr.htm.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Natur og Miljø, Danmarks Naturfredningsforening og Arne Kofoed..

F. Schønnemann

Genpart til : Skov- og Naturstyrelsen Fredningsregisteret
Til Deres orientering.

Fredningsnævnet for Bornholms Regionskommune

Damgade 4a

3700 Rønne

20. december 2004

Opsætning af læskur ved Langebjerg og fortsat fåreafgræsning

Lars Erik Kofod har mundtligt søgt om at opsætte læskur til kreaturer på det fredede areal ved Langebjerg matr. nr. 369c Allinge-Sandvig Markjorder.

Ansøger ønsker at anskaffe sig en ko med kalv af racen Skotsk Højlandskvæg (fra den flok der går ved Kunstmuseet) og det er hensigten at de skal gå og græsse på arealet hele året. Han vil eventuelt købe flere dyr senere. Dyrene skal gå på arealet hele året og sælgeren af dyrene anbefaler at de har et sted at gå i læ. Derfor ønsker han at bygge et læskur til dyrene.

Arealet ejes af ansøgers far som gennem flere år har afgræsset området med får og kvæg.

Samtidig søger Regionskommunen på vegne af ejeren om dispensation til fortsat at afgræsse arealet med får.

I fredningskendelsen fra 1962 hedder det bl.a. : ” Der må ikke opføres bygninger eller skure af nogen art, transformatorårne eller master eller andre skæmmende indretninger. Der må ikke brydes sten eller foretages beplantning, og arealet skal i det hele henligge i sin nuværende tilstand. Ejerne skal dog være berettigede til at foretage træfældning efter eget skøn, ligesom græsning af kreaturer tillades. Offentligheden skal have adgang til at færdes og opholde sig på arealet, men teltslagning og indretning af lejrplads er forbudt.”

Skovfoged Ole Holm Pedersen og undertegnede mødtes med Lars Erik Kofod på Langebjerg d. 10 november for at se på en eventuel egnet placering af læskuret. Under besigtigelsen blev vi enige om at anbefale at læskuret opføres i den syd-vestlige del af det fredede areal ud mod vejen som tegnet på kortet. Her vil det ligge næsten skjult i bevoksningen samtidig med at det vil være forholdsvis let tilgængeligt.

10 010510P25-0072

Læskuret bliver 3x4m med tre lukkede sider og en åben side ud mod vejen (nord-vest). Siderne opføres i forskalningsbræddes, lodrette 1 på 2. Det males

Fredningsnævnet

for

Bornholms amts fredningskræds

i en grøn farve (grøn umbra 720, som Regionskommunens fugletårne). Det bygges med punktfundament og taget bliver sort med fald indad mod Langebjerg.

Vurdering

Det vurderes at kvæggræsning vil have en gunstig effekt for naturen på Langebjerg.

På Langebjerg vokser en forholdsvis stor bestand af den sjældne Hyldegøgeurt, og for at bevare og fremhæve den særlige natur og det særlige terræn med klippepartier og lyng har Amtet og nu Regionskommunen støttet afgræsningen af Langebjerg bl.a. ved at hegne området.

Området har været og bliver stadig afgræsset af får. Kombinationen af afgræsning med både kvæg og får vurderes til at være en hensigtsmæssig afgræsning af området. Fårene er gode til at holde bevoksningen nede mellem klipperne og på de højere klippepartier, mens kvæget græsser på en for naturen god måde på de lavere og mere flade græsarealer. Derfor ønsker Natur & Miljø samtidig for ejeren af arealet at søge Fredningsnævnet om dispensation til fortsat fåregræsning af området.

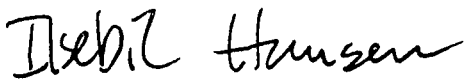
Det blev aftalt med Lars Erik Kofod, at de midlertidige småskure der står på arealet som læskure for fårene fjernes efter aftale med hans far.

Regionskommunen – Natur & Miljø kan anbefale at Fredningsnævnet giver dispensation til det ansøgte.

Der er sendt kopi af dette brev til ansøger.

Kort over området medsendes.

Med venlig hilsen

Ilsebil Hansen

Direkte tlf.: 5692 2052

E-mail: Ilsebil.Hansen@brk.dk

Luffoto 2004 over Langebjerg

Rød streg markerer fredningsgrænsen

Gul firkant markerer den foreslåede placering af læskuret

Mål 1:2000